

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1905.

Andra Kammaren.

N:o 1.

I kraft af § 49 regeringsformen och § 2 riksdagsordningen sammanträdde på grund af Kungl. Maj:ts till Riksdagen utgångna kallelse Andra Kammaren till urtima möte här i hufvudstaden i den uti Riksdagens hus för kammaren anordnade samlingssalen

måndagen den 2 oktober 1905

kl. 11 f. m.

§ 1.

Sammanträdet öppnades af representanten för städerna Vänersborg och Åmål herr *L. W. S. Lothigius* såsom den ledamot, hvilken bevisat de flesta riksdagarna, med följande ord:

Jag får vördsamt hälsa kammarens ledamöter välkomna till riksdagen. Och härmed förklarar jag Andra Kammarens första sammanträde under innevarande riksmöte vara öppnadt.

§ 2.

Herr ordföranden tillkännagaf, att han anmodat undertecknade att föra protokollet, till dess sekreterare hunnit utses, äfvensom att kanslibiträden och vaktbetjäning blifvit till erforderligt antal af honom för tillfället antagna; och blefvo på framställd proposition dessa åtgärder af kammaren godkända.

§ 3.

Vid härefter företaget upprop af kammarens ledamöter befunnos samtliga ledamöter närvarande med undantag af herrar C. Wallis, H. G. Hjärne, S. M. Petersson i Snällebo, A. C. Bökelund, K. L. J. Larsson i Bondarfve, K. H. G. von Schéele, Ernst Carlson, G. Odqvist, A. P. Gustafsson i Sjögesta, S. J. Enander, A. F. Burman och G. A. E. Kronlund.

Herr ordföranden förmälte, att herr Wallis meddelat, att han på grund af resa icke kunde infinna sig vid riksdagen förr än omkring den 8 innevarande oktober; att från herr Bökelund inkommit läkarbetyg, utvisande, att han af sjukdom vore förhindrad att till-

städeskomma; att herr von Schéele gjort anmälan om förfall för inställelse denna dag; att herr Odqvist meddelat, att han i följd af enskildt uppdrag vore hindrad att denna dag iakttaga inställelse; att herr Gustafsson i Sjögesta anmält, att han på grund af trängande angelägenheter icke kunde infinna sig vid riksdagen förr än den 4 innevarande oktober; samt att från herr Kronlund inkommit anmälan om att han på grund af ämbetsförrättning vore förhindrad att närvara vid dagens sammanträde.

§ 4.

Vidare förmälte herr ordföranden, att hans excellens herr statsministern Lundeberg afvaktade budskap om afslutandet af uppropet, hvarefter han ville infinna sig för att meddela kammaren Kungl. Maj:ts beslut angående förordnande af talman och vice talman i kammaren, samt att ordföranden uppdragit åt herrar A. H. Hammar-skjöld och K. Warburg att underrätta hans excellens herr statsministern, att kammaren vore redo att emottaga honom.

§ 5.

Hans excellens herr statsministern *Lundeberg* inträdde nu och uppläste Kungl. Maj:ts öppna bref angående förordnande af talman och vice talman i denna kammare, enligt hvilket förordnats till talman representanten för staden Norrköping herr *Axel Swartling* och till vice talman representanten för Bräkne domsaga herr *Pehr Pehrson* i Törneryd.

Efter det omförmälta bref blifvit uppläst, yttrade herr ordföranden:

Kammaren utbeder sig, att Eders excellens behagade till Hans Maj:t Konungen framföra kammarens undersåtliga vörndnad och tillgifvenhet.

§ 6.

Sedan ålderspresidenten öfverlämnat ordförandeklubban till herr talmannen, hälsade denne kammaren med följande tal:

Mina herrar! För tredje gången under ett och samma år samlas vi till riksmöte. Behöfdes något bevis för det solklara faktum, att unionsfrågan gifvit detta år dess historiska prägel, så vore denna enda omständighet tillräcklig därtill.

Den uppgift, som väntar den nu samlade Riksdagen, är makt-påliggande nog. Men linjerna ligga nu klarare, sedan den grund, som Riksdagen förut lagt för en unionell slutuppgörelse, visat sig vara af hållfast slag. Det är sant — den grunden bär ej längre *unionen*, men den skall bära *Sverige*, och det blir vår egen skuld, om icke efter detta framtidens Sverige bygges upp fastare och starkare i alla riktningar.

Mina herrar! I denna historiska stund sakna vi i vår krets en man, som hoppats mera af unionen än de fleste. Det ser sannerligen ut, som vore det mera än en tillfällighet, att Adolf Hedins hjärta brast just under denna händelsedigra tid. Han hade önskat dö i Sveriges riksdag. Men här skall han tvärtom lefva, lefva i minnet såsom en af de märkligaste personligheterna i den nyare tidens svenska riksdagshistoria. Han var en stridens man och fick motståndare; han var en den lysande begåfningens man och vann beundran. Men mera än detta var, att han bland dem, som kände honom, och kände det *bästa* hos honom, vann så många vänner, äfven bland dem, som endast i undantagsfall stodo på hans sida i striden. Nu är han för alltid borta. Frid öfver hans minne!

Från allmänna och personliga förluster måste vi nu, mina herrar, vända blicken framåt till det arbete, som förestår. Alla enas vi förvisso i den innerliga önskan, att detta arbete måtte i alla afseenden varda godt. För min egen personliga del anhåller jag vördsamt att, då jag nu ånyo får äran leda kammarens förhandlingar, blifva omfattad med samma vänskap och välvilja som tillföre. Gud vare med oss!

§ 7.

Kammaren beslöt att lägga Kungl. Maj:ts i § 5 omförmälta öppna bref till handlingarna.

§ 8.

Vidare beslöt kammaren att godkänna de af herrar Wallis, von Schéele, Odqvist, Gustafsson i Sjögesta och Kronlund anmälda förfallen, hvarjämte det från herr Bökelund inkomna läkarbetyget lades till handlingarna.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades på därom gjord begäran herr *S. J. Enander* under 2 dagar från och med denna dag.

§ 9.

På hemställan af herr talmannen beslöt kammaren att vid plenum nästkommande dag, tisdagen den 3 oktober, företaga val af sekreterare äfvensom utse åtta ledamöter att jämte talmannen tillsätta kammarens kansli och vaktbetjäning, tre ledamöter att handhafva vården om kammarens ekonomiska angelägenheter och två ledamöter att jämte två af Första Kammarens ledamöter hafva in-seende öfver Riksdagens kansli.

§ 10.

Till talareplatser för ledamöter, som kunde vilja däraf begagna sig, anvisades på herr talmannens förslag de två för ändamålet anordnade, på hvardera sidan om talmansbordet befintliga platserna.

§ 11.

Herr talmannen hemställde häruppå, att kammarens ledamöter nu måtte åtskiljas, men i anledning af till Riksdagens ledamöter utgången kallelse att efter hållen gudstjänst infinna sig å rikssalen för att emottaga underrättelse om hvad Kungl. Maj:t hade att meddela Riksdagen åter samlas kl. 12,45 på dagen för att begifva sig till den för gudstjänstens hållande bestämda lokalen.

Denna hemställan bifölls; och åtskildes härefter kammarens ledamöter kl. 11,44 f. m.

Sedan herr talmannen och kammarens ledamöter å utsatt tid åter samlats i kammarens plenisal, afgingo de till slottskapellet, där äfven Första Kammarens ledamöter infunno sig. Efter förrättad gudstjänst begåfvo sig Riksdagens ledamöter till rikssalen.

Herr statsrådet och chefen för civildepartementet Widén uppläste där Kungl. Maj:ts förordnande för hans excellens herr statsministern att vid tillfället föra ordet, hvarefter hans excellens herr statsministern uppläste trontalet.

Sedan häruppå kamrarnes undersåtliga vörndnad blifvit af herrar talmän framförd samt dessa fått emottaga hvardera ett exemplar af Kungl. Maj:ts proposition angående godkännade af vissa vid förhandlingar i Karlstad af utsedde delegerade från svensk och norsk sida uppgjorda förslag till öfverenskommelse mellan de bägge rikena äfvensom Kungl. Maj:ts skrifvelse om förordnande för en statsrådsledamot att utöfva befattning med riksdagsärendena, afslutades ceremonin på rikssalen; och åtskildes kammaren, enligt beslut, fattadt före afgången från dess samlingsrum, vid utgåendet från rikssalen.

Knut Almqvist.

Gustaf W. Roos.